

Культурологія

Кредити та кількість годин:

Очна форма: 3 ECTS; години: 24 лекційних, 16
практичних та 50 самостійна робота; залік

Заочна форма: 3 ECTS; години: 4 лекційних,
2 практичних та 84 самостійна робота; залік

I. Опис навчальної дисципліни

«Культурологія» – це комплексна дисципліна, що розкриває сутність культури людства та знайомить з її найголовнішими надбаннями, саме вона надає цілісне, принципово нове бачення взаємовідносин людини зі світом, сприяє формуванню у студентів уявлень про загальнолюдські цінності та національні пріоритети, моделюванню їхньої поведінки в умовах сучасної глобалізації інформаційного простору. Культурологічна освіта майбутнього фахівця покликана забезпечити досягнення ним насамперед культурного мислення, що утворюється співвіднесенням людини із соціальним і природним середовищем у межах певної національної або історичної системи культурних координат.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: формування системи знань про культурологію та закономірності культурного процесу; про культуру як специфічний та унікальний феномен людства, її роль у формуванні особистості й розвитку суспільства; засвоєння навичок аналізу явищ культури, вміння орієнтуватися в основних проблемах культурології, розуміння культурної зумовленості основних соціальних процесів і здатність урахувувати культурну специфіку при вирішенні соціальних проблем.

III. Результати навчання

За результатами навчання слухачі зможуть:

- знати й розуміти загальні проблеми культурології та її місце в розвитку суспільства; типи і форми культур, основні культурно-історичні центри і регіони, закономірності їх еволюції та функціонування; особливості розвитку культури України в контексті світової (зокрема, європейської) культури;
- усвідомити роль культури і науки в розвитку цивілізації, їх співвідношення і пов'язані з ними сучасні соціальні, економічні та етичні проблеми;
- осмислити структуру розвитку культури людства, основні культурно-історичні епохи, їх здобутки у матеріальній та духовній сферах, у різних галузях науки та видах мистецтва;
- розуміти різні картини (моделі) світу та місце людини в ньому;

- знати норми, які регулюють взаємовідносини людей і ставлення людини до навколишнього середовища; сутність суперечностей, що існують на сучасному етапі науково-технічного розвитку, і кризи існування людини у природі внаслідок порушення рівноваги в ній; важливість вирішення сучасних глобальних проблем;
- аналізувати культурні процеси і явища, застосовувати сучасні наукові методи їх дослідження на рівні, необхідному для розв'язання практичних завдань у майбутній професійній діяльності;
- розуміти засоби формування культурної особистості, її відповідальності за збереження культурних надбань;
- пояснювати феномен культури, її роль у людському житті; способи набуття, збереження і передавання соціального досвіду, базисних культурних цінностей;
- оцінювати досягнення культури на основі знання історичного контексту їх створення; вести діалог як спосіб виявлення свого розуміння культурних здобутків різних регіонів, народів і націй та визначити лінію власної поведінки в умовах розмаїття культур;
- володіти розвинутою культурною мислення, вміти чітко і логічно висловлювати власні думки в усній і письмовій формах; бути здатним самостійно опановувати нові знання, критично осмислювати набутий досвід з позицій останніх досягнень у галузі гуманітарних наук.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1.	КУЛЬТУРОЛОГІЯ ЯК НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА. Культурологія як навчальна дисципліна: її філософський зміст. Особливості культурології як інтегрованої сфери знання. Завдання культурології як науки. Культурна творчість людини як вияв подвійного відношення природного і соціального. Сутність культури та основні культурологічні концепції. Феномен культури: проблема визначення. Сутність та найважливіші аспекти культури. Основні культурологічні парадигми: - концепції циклічного розвитку (Дж. Віко, О. Шпенглер, А. Тойнбі); - еволюціоністська теорія культури (Л. Морган, Е. Тейлор, П. Тейяр де Шарден); - антропологічна або функціональна концепція культури (Б. Малиновський, К. Леві-Строс); - революційно-демократична або марксистська теорія культури. Функції культури
2.	ТИПОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ. Типи соціокультурних світів. Типологія культури як наукова проблема. Історична типологія культури та регіональна типологія культури.
3.	СОЦІО-КУЛЬТУРНА ДИНАМІКА. ЦИВІЛІЗАЦІЯ І КУЛЬТУРА. Поняття соціокультурної динаміки. Циклічна парадигма розвитку культури. Еволюціоністська парадигма щодо розвитку культури. Культура та цивілізація.
4.	ПРОВІДНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ КУЛЬТУРИ. Загальна характеристика сучасної культури. Кризові явища в культурі.
5.	МОДЕРНІЗМ ТА ПОСТМОДЕРНІЗМ В СУЧАСНІЙ КУЛЬТУРІ. Модерністська модель світу у західній та українській інтерпретаціях. Постмодернізм як нова парадигма соціокультурної трансформації.
6.	ФЕНОМЕН УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ. Українська мова – основа культури українського народу. Формування нової соціокультурної реальності та її риси. Культура України в умовах зростання національно-культурної ідентичності.

